

Til alle kommuner og folkeskoler

Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
www.stukuvvm.dk
stuk@stukuvvm.dk

Orientering om udvidelse af tilsynet med folkeskoler

9. oktober 2020

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) fører tilsyn med undervisningens kvalitet på folkeskoler. Kvalitetstilsynet udvides nu med nye indikatorer, der skal afdække risiko for parallelsamfundsproblematikker på skolerne.

Ændringerne sker som følge af den politiske delaftale på undervisningsområdet om at bekæmpe parallelsamfund af 9. maj 2018 indgået mellem Venstre, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti. Som følge af den politiske aftale udvides tilsynet med ungdomsuddannelserne tilsvarende.

Formålet med de nye indikatorer er at identificere og tilbyde hjælp til skoler, som er i risiko for at opleve problematikker relateret til parallelsamfund og derfor eventuelt kan opleve udfordringer med at skabe trygge rammer for elevernes faglige og sociale udvikling. Disse problematikker kan fx komme til udtryk gennem dårligt undervisningsmiljø og manglende demokratisk forståelse.

Nye screeningsindikatorer med fokus på parallelsamfund

Parallelsamfund er ikke en entydig størrelse, der stringent kan afgrænses og defineres. Et parallelsamfund kan være et fysisk og mentalt isoleret samfund, som følger egne regler, normer og værdier, som har tendens til at lukke sig om sig selv, og som i nogle tilfælde heller ikke ønsker fuldt ud at blive en del af det danske samfund. For børn kan det betyde en opvækst præget af isolation fra det omgivende samfund i en passivkultur (jf. Parallelsamfund i Danmark”, Økonomi- og Indenrigsministeriets Økonomisk Analyse nr. 30, februar 2018).

Ved hjælp af en række objektive databaserede forhold har styrelsen mulighed for at indkredse skoler, hvor der kan være risiko for parallelsamfundsproblematikker. Her kan der være behov for særlige indsatser for at forebygge og modvirke disse udfordringer.

De eksisterende screeningsindikatorer suppleres med følgende nye databaserede screeningsindikatorer, der har fokus på risiko for parallelsamfund:

- Andel elever fra udsatte boligområder (mindst 30 pct. i mindst ét af de seneste tre år)
- Andel elever med ikke-vestlig baggrund (mindst 30 pct. de seneste to år)
- Andel elever, hvor begge forældre er uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse (mindst 40 pct. de seneste to år)
- Andel elever, som ikke består folkeskolens afgangsprøve i dansk (mindst 10 pct. de seneste to år)

Institutioner udtages til tilsyn på baggrund af en konkret helhedsvurdering. For skoler, der falder ud i screeningen på ovenstående indikatorer, vil Styrelsen for Undervisning og Kvalitet foretage en analyse af skolen ud fra tilgængelige data, som styrelsen i forvejen er i besiddelse af – fx data fra de øvrige indikatorer i kvalitetstilsynet eller data om fravær, prøveafleggelse, mv.

Hvis styrelsen herefter finder anledning til at gå videre, skal der indhentes en redegørelse med en række oplysninger fra skolerne og kommunerne til brug for videre undersøgelse af eventuelle parallelsamfundsproblematikker på skolen. Det omhandler blandt andet omfanget af vold mod skolens personale, omfanget af sociale underretninger om elever, omfanget af snyd ved prøver og omfanget af bortviste elever. Desuden vil der blive spurgt ind til skolernes oplevelse af omfanget af marginaliserede elever samt til skolernes arbejde med at forebygge og modvirke, at der opstår parallelsamfundsproblematikker. Skolen vil desuden få mulighed for at beskrive egne perspektiver på eventuelle parallelsamfundsproblematikker som selvvalgt opdeling mellem skolens elever, negativ social kontrol, uvedkommende færdsel på skolen, vold mod andre elever eller andet som findes relevant. Skolen anmodes herudover om at indsende skolens APV (Arbejdspladsvurdering).

Når styrelsen har modtaget redegørelserne, vil de relevante kommuner herefter blive inviteret til møde i styrelsen.

Endelig stillingtagen til udtagelse til tilsyn sker ud fra en samlet og konkret vurdering af skolens resultater på alle kvalitetstilsynets databaserede screeningsindikatorer (bl.a. parallelsamfundsindikatorerne, karakterer, overgang til videre uddannelse, frafald mv.), dens redegørelse samt styrelsens øvrige kendskab til og dialog med skolen og kommunen. Skolen og kommunens eget perspektiv på disse problematikker, herunder i hvor høj grad der er en opmærksomhed på dem, samt hvilke eventuelle indsatser der er sat i gang, vil indgå som et element i styrelsens endelige stillingtagen til udtagelse til tilsyn.

Tilbud om rådgivningsforløb

Skoler, der udtages til tilsyn, vil få tilbud om vejledningsindsatser med styrelsens læringskonsulenter med fokus på gennem et samarbejde med skolen at skabe en systematisk og målrettet databaseret indsats ift. faglige, trivselsmæssige og/eller parallelsamfundsrelaterede problematikker ud fra en dialog med og konkret vurdering af skolens behov. Skoler, som ikke udtages til tilsyn, men som fx oplever problemer af mindre omfang er også velkomne til at rette henvendelse til styrelsens læringskonsulenter (stuk.cks@stukuvvm.dk) for råd og vejledning.

Vejledningsforløbene inden for parallelsamfundsproblematikker kan alt efter skolens behov blandt andet omfatte følgende:

- Styrkelse og vurdering af nyankomne og tosprogede børn og unges sproglige kompetencer
- Kontroversielle emner
- Kritisk tænkning
- Demokrati og medborgerskab
- Vold og konfliktmægling
- Forebyggelse af social kontrol
- Forebyggelse af ekstremisme og radikaliserings
- Styrkelse af forældresamarbejdet
- Tydelig rammesætning
- Fællesskabende didaktikker

I praksis vil vejledningsforløbene som oftest være ledsaget af rådgivning til skolen om øvrige relevante faglige indsatsområder som fx sprogtilgængelighed, sprogvurdering, faglig læsning, inklusion, digital læring, mv.

Hvis der som led i tilsynet er behov for at tage hensyn til særlige omstændigheder grundet den aktuelle situation med COVID-19, vil styrelsen gå i dialog med kommunerne herom.

Nye sanktionsredskaber i tilsynet

Som følge af parallelsamfunds aftalen blev styrelsens tilsyn per 1. august 2019 desuden tilført en række yderligere sanktionsredskaber. Disse sanktioner er til anvendelse generelt i kvalitetstilsynet med folkeskoler i tilfælde af vedvarende dårlig faglig kvalitet.

Det gælder blandt andet, at styrelsen skal godkende den handlingsplan, som kommunen kan pålægges at udarbejde. Herunder kan styrelsen stille krav til indholdet af handlingsplanen og pålægge særlige indsatser i handlingsplanen. Endvidere indføres det som noget nyt, at styrelsen kan beslutte at nedlægge en folkeskole. Det kan blandt andet ske, hvis en skole inden for tre år efter en af styrelsen godkendt handlingsplan ikke kan løfte kvaliteten og indfri de fastsatte mål.

Ved spørgsmål henvises der til stuk.cgs@stukuvm.dk

Med venlig hilsen

Julie Elm Vig Albertsen
Direktør
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet